

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 14C/462/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2115224989
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Tomašovičová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2021:2115224989.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava v konaní vedenom pred sudkyňou Mgr. Andreou Tomašovičovou v právnej veci žalobcu: SPP Distribúcia a.s., IČO: 35 910 739, Mlynské nivy 44/b, Bratislava, zastúpený: SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., IČO: 36 862 711, Šoltésovej 14, Bratislava, proti žalovanému: R. P., V. XX.X.XXXX, P. K. XXXX/XX, B., právne zastúpený: Mgr. Andrej Gunár, advokát so sídlom Panenská 13, Bratislava, o zaplatenie 1.749,69 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu v celom rozsahu zamietá.
- II. Žalovaný má nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou zo dňa 25.9.2015, doručenu súdu dňa 9.10.2015, domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu 1.749,69 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,15 % ročne zo sumy 2.339,25 eur od 11.6.2014 do 31.7.2014 a s úrokom z omeškania vo výške 5,15 % zo sumy 1.749,69 eur od 1.8.2014 do zaplatenia, ako aj náhradu trov konania.

2. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že na odbernom mieste K. XXXX/XX, B. u žalovaného dochádzalo v období od 19.7.2013 do 27.3.2014 k odberu zemného plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, pričom takýto odber je v zmysle ustanovenia § 82 ods. 1 písm. d) zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike (ďalej len „zákon o energetike“) považovaný za neoprávnený odber plynu. Porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii (plomby) bolo potvrdené znaleckým posudkom znalca Ing. Petra Leška. V prípade neoprávneného odberu zemného plynu zákon o energetike ukladá odberateľovi povinnosť uhradiť prevádzkovateľovi distribučnej siete škodu spôsobenú neoprávneným odberom plynu. Konaním žalovaného vznikla žalobcovi škoda vo výške 2.339,25 eur, ktorá bola vyfakturovaná žalovanému faktúrou č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 27.5.2014, splatnou dňa 10.6.2014. Žalobca listom vyzval žalovaného na úhradu vyfakturovanej sumy za neoprávnený odber zemného plynu. Žalovaný na výzvu nereagoval a faktúru neuhradil.

3. Okresný súd Trnava vydal dňa 25.1.2016 platobný rozkaz č.k. 14C/462/2015 - 23, ktorý bol doručený žalovanému dňa 18.3.2016. Proti uvedenému platobnému rozkazu podal žalovaný v zákonnej lehote odpor s vecným odôvodnením, čím bol uvedený platobný rozkaz zrušený v celom rozsahu.

4. Žalovaný sa v podanom odpore zo dňa 29.3.2016 k žalobe vyjadril tak, že predložený znalecký posudok, ktorý má preukazovať manipuláciu s meradlom, je spracovaný účelovo a povrchno, pričom zistenia znalca neboli presvedčivé. Poukázal na to, že olovená plomba, ktorá bola umiestnená na meradle je ľahko odstrániteľná, pričom zo znaleckého posudku nevyplýva, že by zo strany žalovaného došlo k neoprávnenej manipulácii s touto plombou. Žalovaný takisto nesúhlasí s tým, že znalec odstránil

plombu a teda zničil dôkaz, podstatný pre toto konanie a následne z poškodenia obvinil žalovaného resp. takýmto postupom spôsobil, že by mal za neoprávnený odber zemného plynu niesť objektívnu zodpovednosť žalovaný. Podľa žalovaného, znalecký posudok nezachytáva dostatočne stav plynomeru a plomby pred jej odstránením a teda neobsahuje také zistenia, ktoré by korešpondovali so závermi znalca. Žalovaný zastáva názor, že žalobca neunesol vo veci dôkazné bremeno, pričom závery žalobcu uvedené v samotnej žalobe sú nejasné. Žalobca si uplatnil výšku škody na základe nepreskúmateľného výpočtu, ktorý nazval „výpočet škody spôsobenej neoprávneným odberom zemného plynu“ zo dňa 31.3.2014, kedy žalobca pri tomto výpočte uvádzal takú spotrebu, ktorú žalovaný nikdy v minulosti a ani po ukončení tzv. neoprávneného odberu v budúcnosti nedosiahol a ani pri maximálnom použití spotrebičov v jeho domácnosti dosiahnuť nemohol. Žalovaný preto takéto vyčíslenie považuje za ničím nepodložené a nesprávne, pretože žalobca mal v zmysle § 82 ods. 4 zákona o energetike určiť množstvo neoprávneného odberu pomocou typového diagramu dodávky, čo však žalobca doteraz neurobil. Na základe uvedeného preto žalovaný zastáva názor, že nárok žalobcu je sporný a ničím nepodložený a žiada, aby súd žalobcu zamietol, keďže žalobca nepreukázal, že vôbec došlo k porušeniu zabezpečovacieho prvku - plomby na plynomere žalovaného a dôkazy žalobcu sú nedostatočné a nejasné.

5. K podanému odporu sa vyjadril žalobca v replike zo dňa 16.11.2017 kde uviedol, že v období od 19.7.2013 do 27.3.2014 na odbernom mieste K. XXXX/XX dochádzalo k odberu zemného plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, pričom z dikcie ustanovenia § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike vyplýva, že bola naplnená skutková podstata neoprávneného odberu zemného plynu, ktorý je realizovaný meradlom s poškodeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii (plomby). Vzhľadom na striktné definovanie formy neoprávneného odberu zemného plynu nie je, podľa názoru žalobcu, potrebné skúmať, či meradlo meria správne hodnoty plynu alebo správne tieto hodnoty nemeria. Žalobca znovu uviedol, že porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii bolo potvrdené znaleckým posudkom znalca Ing. Petra Leška č. 312/PL-2014 zo dňa 13.5.2014, kedy znalec jednoznačne uviedol, že zabezpečovacia značka číselníka meradla je mechanicky poškodená a optickým skúmaním povrchu plomby bolo zistené poškodenie - odstránenie jedného zaisťovacieho prvku plomby. Ak bol zaisťovací prvok odstránený, plomba si neplnila svoju funkciu a bolo by možné s číselníkom meradla ľubovoľne manipulovať a teda nastaviť na číselníku meradla ľubovoľnú hodnotu. Žalobca ďalej uviedol, že skutočnosť, že ide o neoprávnený odber plynu, nie je podmienená funkčnosťou meradla v rovine či meria hodnoty správne, ale či má dané meradlo poškodené zabezpečovacie prvky, ktorých poškodenie umožňuje optimalizáciu nameraných hodnôt plynu na ľubovoľnú hodnotu. V tejto súvislosti žalobca uviedol, že možno predpokladať, že meradlo po neoprávnenom zásahu do jeho zabezpečenia zostáva funkčné, vykazuje aj naďalej známky funkčnosti a je spôsobilé merať hodnoty správne, avšak toto porušenie umožňuje ľubovoľnej osobe manipuláciu s nameranými hodnotami. Vzhľadom na uvedené preto žalobca zastáva názor, že žalovanému nebola za predmetné obdobie fakturovaná spotreba zemného plynu, nakoľko v prípade zistenia poškodenia zabezpečovacieho prvku nie je možné akceptovať údaje na meradle a plyn, ktorý žalovaný odobral a spotrebu bolo potrebné určiť v zmysle § 82 ods. 3 zákona o energetike a v zmysle vyhlášky č. 449/2012 Z. z.. Žalobca v danom prípade ďalej poukazoval na objektívnu zodpovednosť žalovaného v zmysle § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike, pričom v takomto prípade nie je potrebné preukazovať, či odberateľ sám porušil zabezpečovacie zariadenie alebo porušenie spôsobila iná osoba a teda postačuje samotná skutočnosť, že zabezpečovacie zariadenie bolo poškodené. Na základe uvedeného preto žalobca má za to, že žalovaným podaný odpor neobsahuje žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé spochybniť nárok žalobcu uplatnený v tomto konaní. Žalovaný žiadnym spôsobom nevyvrátil tvrdenia žalobcu, ani nepreukázal, že žalobca nepostupoval v zmysle zákona.

6. Na uvedené vyjadrenie žalobcu reagoval žalovaný v podaní zo dňa 11.6.2021, kde uviedol, že zákonodarca ustanovením § 82 ods. 1 zákona o energetike zabezpečil pre distribútora zemného plynu extrémnu sankciu v podobe objektívnej zodpovednosti odberateľa v prípade porušenia zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii na tomto zariadení. Práva, ktoré boli týmto zákonným ustanovením dodávateľovi plynu - majiteľovi distribučnej siete udelené, sú v obrovskom nepomere s právami spotrebiteľov, ako konečných odberateľov plynu. Ak existuje takýto zásadný nepomer medzi stranami zmluvného vzťahu na základe zákona, považuje žalovaný za nevyhnutné, aby aplikácia tohto ustanovenia vychádzala z riadne zisteného skutkového stavu a zodpovednosť bola aplikovaná citlivo vzhľadom na všetky okolnosti prípadu a nie automaticky, ako sa o to usiluje žalobca v tejto žalobe. Najmä s ohľadom na skutočnosť, že toto zabezpečovacie zariadenie sa nachádza obvykle na miestach,

ktoré sú verejné prístupné. Aj v tomto konkrétnom prípade sa meracie zariadenie nachádza na mieste prístupnom z ulice a žalovaný zabezpečil skrinku s meracím zariadením visacím zámkom až po tom, ako sa od svojich rodičov bývajúcich v susedstve dozvedel, že im niekto manipuloval so skrinkou v ktorej sa nachádza plynomer a uzatvoril im svojvoľne hlavný uzáver plynu. Stav tohto zabezpečovacieho prvku však žalovaný pred uzamknutím nijako neskúmal ani nekontroloval. V tomto prípade ako základný dôkaz o vine žalovaného figuruje jednoduchá olovená plomba, ktorá ani pri svojom vyhotovení nemá štandardizovaný a presne určený tvar. Ak znalec nevidel, ako vyzerala plomba pri jej inštalácii, je otázne, ako vôbec môže v súčasnosti deklarovat', že bola poškodená resp. pozmenená zo strany žalovaného oproti jej stavu pred inštaláciou. Tento základný predpoklad vzniku zodpovednosti žalovaného za stav plomby však žalobca nikde vo svojich podaniach neuvádza a dôkazmi nepreukazuje, nakoľko takýmto dôkazom ani nedisponuje a nachádza sa v stave dôkaznej núdze. Aj v prípade objektívnej zodpovednosti je na žalobcov, aby preukázal, že u žalovaného sú splnené podmienky objektívnej zodpovednosti. Túto fázu dokazovania však žalobca účelovo obchádza a nevenuje sa jej. V ustanovení § 82 ods. 4 zákona o energetike je výška tejto škody v prípade prvého neoprávneného odberu určená ako množstvo plynu určené pomocou typového diagramu dodávky. V tomto prípade však žalobca nepoužil typový diagram dodávky plynu, ale nepreskúmateľný výpočet nazvaný výpočet škody spôsobenej neoprávneným odberom zemného plynu zo dňa 31.3.2014. Na tomto mieste je potrebné zdôrazniť, že žalobca pri svojom výpočte operoval so spotrebičmi zistenými od žalovaného telefonicky, avšak nezmyselnosť jeho výpočtov potvrdzuje fakt, že ním určená spotreba predstavuje také množstvo, ktoré žalovaný nikdy v minulosti, a ani po ukončení neoprávneného odberu v budúcnosti nedosiahol a ani pri maximálnom použití spotrebičov nachádzajúcich sa v jeho domácnosti nemohol dosiahnuť. Z tohto dôvodu žalovaný považuje celé vyčíslenie za ničím nepodložené, a teda žalobca neuniesol dôkazné bremeno v tomto konaní. Žalobcove dôkazy a tvrdenia obsahujú množstvo nepresností a dokonca nepravd. Žalobca je mylne presvedčený, že objektívna zodpovednosť mu umožňuje už na základe kusých informácií sankcionovať žalovaného bez ďalšieho. Aj v prípade objektívnej zodpovednosti je však na žalobcov, aby preukázal, že skutková podstata definujúca objektívnu zodpovednosť žalovaného bola naplnená a aká bola výška vznikutej ujmy. Žalovaný preto žiadal aby súd žalobu žalobcu zamietol a zaviazal ho na náhradu trov tohto konania v plnom rozsahu.

7. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi označenými a predloženými žalobcom a žalovaným, s faktúrou č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 27.5.2014, s Výpočtom škody spôsobenej neoprávneným odberom zemného plynu zo dňa 31.3.2014, s listom žalobcu zo dňa 20.5.2014 (vyfakturovanie škody), so Zápisom zo dňa 27.3.2014, s Montážnym listom meradla zo dňa 27.3.2014, s Cenníkom externých služieb SPP-distribúcia, a.s. účinným od 5.6.2013, so Znaleckým posudkom č. 312/PL-2014 zo dňa 13.5.2014, s vyjadrením Plynárenskej metrológie, s.r.o., zo dňa 14.11.2017 ako i oboznámením sa s obsahom celého spisového materiálu a zistil nasledovný skutkový a právny stav:

8. Z faktúry žalobcu č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 27.5.2014 má súd preukázané, že žalobca fakturoval žalovanému neoprávnený odber zemného plynu za obdobie od 19.7.2013 do 27.3.2014 (t. j. 252 dní) vo výške 2.339,25 eur za množstvo 63.079,289 kWh spolu s nákladmi na zisťovanie neoprávneného odberu vo výške 205,91 eur.

9. Z listu žalobcu zo dňa 20.5.2014 označeného ako „Vyfakturovanie škody spôsobenej neoprávneným odberom zemného plynu“ má súd preukázané, že žalobca oznámil žalovanému túto skutočnosť a zároveň mu uviedol, že na meradle odberu zemného plynu bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, pričom takýto odber je považovaný za neoprávnený v zmysle ustanovenia § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike.

10. Zo záveru Znaleckého posudku č. 312/PL-2014 zo dňa 13.5.2014, ktorý vypracoval znalec Ing. Peter Leška, so sídlom Severná 26, Banská Bystrica, znalec pre odbor Kriminalistika, odvetvie Mechanoskopia, súdu vyplýva, že znalec konštatoval mechanické poškodenie overovacej - zabezpečovacej značky číselníka meradla, pričom optickým skúmaním povrchu plomby bolo zistené poškodenie - odstránenie jedného zaistovacieho prvku plomby.

11. Z Výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom zemného plynu zo dňa 20.5.2014 má súd preukázané, že žalobca vypočítal škodu spôsobenú neoprávneným odberom zemného plynu na základe spotrebičov žalovaného - spotrebič na varenie 1 (varná doska), zásobníkový ohrievač 1 (Quantum 80 litrov) a plynové vykurovanie (Protherm 24KW), kedy množstvo neoprávnené odobratého zemného

plynu za obdobie máj - apríl určil vo výške 5.907,96 m³ zemného plynu a 63.079,289 kWh, čo je pri sadzbe 0,03382 eur za 1 kWh zemného plynu celková suma 2.133,34 eur.

12. Podľa § 470 ods. 1 a 2 veta prvá Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. (1) Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. (2)

13. Podľa § 488 Občianskeho zákonníka, záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohládávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.

14. Podľa § 489 Občianskeho zákonníka, záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

15. Podľa § 494 Občianskeho zákonníka, z platného záväzku je dlžník povinný niečo dať, konať, niečo sa zdržať alebo niečo trpieť a veriteľ je oprávnený to od neho požadovať.

16. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

17. Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

18. Podľa § 3 písm. c) bod 12 zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike (ďalej len „zákon o energetike“), na účely tohto zákona sa rozumie v plynárenstve odberateľom plynu v domácnosti fyzická osoba, ktorá nakupuje plyn pre vlastnú spotrebu v domácnosti.

19. Podľa § 71 ods. 2 písm. a) až d) zákona o energetike, odberateľ plynu v domácnosti je povinný

- a) podieľať sa na úhrade oprávnených nákladov prevádzkovateľa distribučnej siete, ktoré sú spojené s pripojením odberného plynového zariadenia do distribučnej siete; spôsob výpočtu týchto nákladov určí úrad,
- b) umožniť prevádzkovateľovi distribučnej siete montáž určeného meradla a umožniť prevádzkovateľovi distribučnej siete prístup k určenému meradlu,
- c) poskytnúť potrebné údaje dodávateľovi plynu na prípravu alebo uzatvorenie zmluvy o dodávke plynu,
- d) udržiavať odberné plynové zariadenie v zodpovedajúcom technickom stave.

20. Podľa § 73 ods. 2 zákona o energetike, prevádzkovateľ distribučnej siete je povinný zabezpečiť zapojenie a udržiavanie určeného meradla plynu a prijať nevyhnutné opatrenia potrebné na zabránenie neoprávnenej manipulácii s určeným meradlom.

21. Podľa § 76 ods. 1 zákona o energetike, dodávku plynu je povinný merať prevádzkovateľ distribučnej siete vlastným určeným meradlom, ktoré koncovému odberateľovi plynu bezodplatne montuje, udržiava a pravidelne zabezpečuje jeho overenie.

22. Podľa § 76 ods. 8 zákona o energetike, ak má odberateľ plynu alebo dodávateľ pochybnosti o správnosti merania údajov o dodávke plynu alebo odbere plynu určeným meradlom alebo zistí na určenom meradle chybu, má právo požiadať prevádzkovateľa prepravnej siete alebo prevádzkovateľa distribučnej siete o preskúšanie určeného meradla. Prevádzkovateľ prepravnej siete alebo prevádzkovateľ distribučnej siete je povinný do 15 dní od doručenia písomnej žiadosti zabezpečiť výmenu určeného meradla a predložiť určené meradlo na preskúšanie.

23. Podľa § 76 ods. 11 zákona o energetike, odberateľ plynu je povinný prevádzkovať odberné plynové zariadenie tak, aby nepoškodil určené meradlo. Akýkoľvek zásah do určeného meradla v rozpore s osobitným predpisom je zakázaný.

24. Podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike, neoprávneným odberom plynu je odber meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, alebo určeným meradlom, ktoré nebolo namontované prevádzkovateľom siete.

25. Podľa § 82 ods. 2 zákona o energetike, odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete, prevádzkovateľovi zásobníka skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla. Odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť spolu so škodou aj ušlý zisk dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete.

26. Podľa § 82 ods. 3 zákona o energetike, ak nemožno vyčíslieť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, použije sa spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným podľa § 95 ods. 1 písm. l).

27. Podľa § 82 ods. 4 zákona o energetike, ak ide o prvý neoprávnený odber plynu odberateľa plynu v domácnosti meraný meradlom umiestneným na verejne prístupnom mieste, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii podľa odseku 1 písm. d), výška škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu sa určí ako cena neoprávnene odobratého množstva plynu určeného pomocou typového diagramu dodávky. Pre výpočet škody spôsobenej druhým a ďalším takým neoprávneným odberom plynu na tom istom odbernom mieste sa použije postup podľa odseku 3.

28. Podľa § 82 ods. 5 zákona o energetike, prevádzkovateľ distribučnej siete je oprávnený vykonať potrebné technické opatrenia v distribučnej sieti na účel zabránenia neoprávnenému odberu.

29. Žalobca si žalobou uplatnil voči žalovanému nárok na náhradu škody spôsobenej neoprávneným odberom zemného plynu v období od 19.7.2013 do 27.3.2014 na odbernom mieste K. XXXX/XX, B., ku ktorému neoprávnenému odberu malo dôjsť meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. Žalobca vyúčtoval žalovanému náhradu škody spôsobenej titulom neoprávneného odberu zemného plynu na vyššie uvedenom odbernom mieste, a to faktúrou č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 27.5.2014 so splatnosťou dňa 10.6.2014 na sumu 2.339,25 eur, ktorej prílohou bol spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom. Žalovaný na uvedenú faktúru nič neplnil a na výzvu žalobcu, aby uvedenú sumu uhradil, nereagoval. V konaní medzi stranami neboli sporné skutočnosti o tom, že žalovaný v rozhodnom období od 19.7.2013 do 27.3.2014 odoberal na základe zmluvy zemný plyn na odbernom mieste K. XXXX/XX, B.. Sporné medzi stranami však boli skutočnosti ohľadom toho, či vznikla žalobcovi konaním žalovaného škoda a ak áno, v akej výške a či existuje príčinná súvislosť s konaním žalovaného a vznikom škody žalobcovi, tiež ohľadom existencie porušenia zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii a ohľadom správnosti záverov znaleckého posudku predloženého žalobcom.

30. Žalobca v rámci svojho prednesu na pojednávaní dňa 29.6.2021 poukázal na to, že s problematikou objektívnej zodpovednosti odberateľa za škodu pri neoprávnenom odbere plynu, sa medzičasom vysporiadal Ústavný súd SR vo svojom náleze sp. zn. III.ÚS 114/2020 zo dňa 9.3.2021 v ktorom je uvedené, že cieľom zakotvenia objektívnej zodpovednosti odberateľa za neoprávnený odber pri porušení zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii, je stabilita a ochrana distribučnej sústavy, čo je legitímnym cieľom. Žalovaný na žalobcom uvádzané reagoval vyjadrením, ktorým nespochybnil záujem na ochrane distribučnej siete, svoj nárok však mal žalobca podložiť relevantnými dôkazmi, aby bolo možné posúdiť dôvodnosť jeho nároku.

31. Pri uplatnení inštitútu náhrady škody, vrátane tej, uplatnenej v zmysle zákona o energetike platí, že sa podporne použijú aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka. Predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu v zmysle citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka je protiprávny úkon, vznik škody a príčinná súvislosť medzi týmto protiprávnym úkonom a škodou, pričom pre vznik zodpovednosti za škodu je nevyhnutné kumulatívne splnenie všetkých týchto predpokladov. Rovnako je to aj v prípade vzniku zodpovednosti za neoprávnený odber plynu v zmysle zákona o energetike. Pokiaľ ide konkrétne o neoprávnený odber plynu v prípade posudzovanom podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike, tu ide o prípad neoprávneného odberu plynu, pri ktorom zákonodarca nepredpokladá potrebu žiadneho protiprávneho úkonu zo strany odberateľa, a to dokonca ani to, aby o takomto neoprávnenom odbere vôbec mal vedomosť (napr. v prípadoch, ak meradlo je umiestnené na voľne prístupnom mieste a bolo poškodené v dôsledku vandalizmu). Jedná sa tu teda o objektívnu zodpovednosť odberateľa za neoprávnený odber plynu v prípadoch, pokiaľ je tento neoprávnený odber posudzovaný

podľa vyššie spomenutého § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike. I keď z takto uzákonenej objektívnej zodpovednosti odberateľa plynu pri porušení zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii je možné vyvodiť určité zvýhodnenie prevádzkovateľa distribučnej siete, je potrebné poukázať na to (a aj samotný žalobca to uvádzal), že aj Ústavný súd vo svojom náleze skonštatoval, že cieľom zakotvenia objektívnej zodpovednosti odberateľa je práve stabilita a ochrana distribučnej sústavy, čo je cieľom legitímnym. Ako však Ústavný súd ďalej vo svojom náleze uvádza (a zo strany žalobcu toto už uvedené nebolo), pri aplikácii objektívnej zodpovednosti je potrebné venovať zvýšenú pozornosť tomu, za akých predpokladov táto zodpovednosť vznikla a v akom rozsahu. Túto pozornosť je pri aplikácii objektívnej zodpovednosti potrebné venovať aj z toho dôvodu, že vo vzťahu k prevádzkovateľovi distribučnej siete majú odberatelia plynu v domácnostiach postavenie spotrebiteľov, ktorí požívajú určitú ochranu slabšej strany podľa Občianskeho zákonníka. Z nálezu Ústavného súdu SR ďalej vyplýva, že v prípade, ak má byť rovnako zaručené právo prevádzkovateľa distribučnej siete nebyť majetkovo poškodený v dôsledku neoprávneného odberu plynu, a na druhej strane má byť zaručené právo odberateľa byť chránený proti úbytku majetku v podobe zodpovednosti za škodu len tam, kde to zákon predvída, nesmie byť ochrana poskytovaná jednému subjektu vlastníckeho práva v nepomere k možnostiam ochrany, ktoré má druhý subjekt (podobne Ústavný súd Českej republiky sp. zn. IV.ÚS 133/08). Z toho dôvodu je potrebné trvať na preukázaní zákonom predpokladaných podmienok pre vznik zodpovednosti za škodu a na preukázaní rozsahu škody, a to napriek legitímnemu cieľu ochrániť distribučnú sústavu. Ako bolo uvedené už vyššie, k tomu, aby došlo k vzniku objektívnej zodpovednosti je potrebné, aby boli splnené tri základné predpoklady: 1. musí dôjsť k existencii neoprávneného odberu plynu, 2. musí vzniknúť škoda na strane prevádzkovateľa distribučnej siete a 3. musí byť preukázaná príčinná súvislosť medzi neoprávneným odberom a vznikom škody. Preukazovanie týchto skutočností pritom zaťažuje prevádzkovateľa distribučnej siete, zároveň však odberateľovi musí byť umožnené, aby mohol tieto skutočnosti vyvracať, aby mohol preukazovať, že k neoprávnenému odberu nedošlo, prípadne aby sa mohol podieľať na zisťovaní, k akej skutočnej škode došlo. Podľa názoru ústavného súdu, nemožno len mechanicky aplikovať zákon, a preto treba zistenie neoprávneného odberu podrobiť povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti strán a záver o tom, že došlo k poškodeniu zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii podložiť presvedčivými dôkazmi. Pri náhrade škody vyvolanej neoprávneným odberom plynu platí, že sa nahrádza v prvom rade skutočná škoda podľa § 82 ods. 2 zákona o energetike, keď škoda určená prepočtom podľa osobitného predpisu (vyhlášky č. 449/2012 Z. z.) sa použije len v prípade, ak nemožno vyčíslíť vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov. Ak však ide o prvý neoprávnený odber plynu odberateľa v domácnosti meraný meradlom umiestneným na verejne prístupnom mieste, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike, výška škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu sa určí ako cena neoprávneného množstva plynu určeného pomocou typového diagramu dodávky. Pokiaľ je možné na základe preukázaného dôkazného stavu skutkovo ustáliť množstvo odobratého plynu, nie je na mieste aplikovať ustanovenia zákona o energetike o náhradnom spôsobe určenia výšky škody, pretože treba preukazovať rozhodujúce okolnosti, z ktorých bude vyplývať predpokladaná škoda, inak by došlo k narušeniu rovnováhy medzi legitímnym záujmom prevádzkovateľa distribučnej siete a zásahom do majetkových práv neoprávneného odberateľa. V rámci občianskoprávnej zodpovednosti je nutné uhradiť skutočnú škodu, teda ujmu na majetku poškodeného, ktorú škodu treba zisťovať, keďže výška škody nemá byť neúmeraná skutočnosti. Vyčísleniu výšky škody však musí predchádzať preukázanie toho, že nejaká škoda skutočne aj vznikla. Ústavný súd ďalej vyslovil názor, že ustanovenie § 82 ods. 2 zákona o energetike nezavazuje prevádzkovateľa distribučnej siete povinnosti poukázať, že mu vznikla skutočná škoda, pretože len samotný neoprávnený zásah do zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii ešte nemusí automaticky znamenať, že meradlo je nefunkčné. Preto v konaní musí prevádzkovateľ distribučnej siete preukázať nielen to, že došlo k porušeniu zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii, ale aj to, že týmto poškodením došlo k nesprávnemu zaznamenávaniu odberu plynu ktorý bol vykonaný odberateľom plynu, čím vznikla prevádzkovateľovi distribučnej siete škoda, a to v konkrétne určenej výške. (Citované z nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. III ÚS 114/2020 zo dňa 9.3.2021).

32. V sporovom konaní sa uplatňuje prejednacia zásada. Strana sporu má jednak povinnosť tvrdenia, jednak dôkaznú povinnosť. Následky spojené s ich nesplnením v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie tá sporová strana, ktorá tieto povinnosti nesplnila. Medzi povinnosťou tvrdenia a povinnosťou označiť dôkazy na preukázanie tvrdení je vzájomná väzba. Pokiaľ strana sporu nesplní povinnosť tvrdenia, nemôže splniť ani povinnosť označiť na svoje tvrdenia dôkazy. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť strany za to, že v sporovom konaní neboli preukázané jej tvrdenia a

že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté vo veci samej v jej neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej aj v takých prípadoch, kedy neboli preukázané určité skutočnosti významné podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci, keď strana sporu nesplnila povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Otázkou splnenia povinnosti tvrdenia a povinnosti označiť na preukázanie tvrdení dôkazy musí súd vždy riešiť so zreteľom na individuálne okolnosti prejednávanej veci. Súd vychádza len z dôkazov, ktoré boli stranami v konaní produkované, pričom v zmysle Civilného sporového poriadku je súd v sporovom konaní viazaný návrhmi dôkazov predloženými stranami, čím sám nie je povinný vykonávať dôkazy v prospech jednej alebo druhej strany. Povinnosť tvrdenia aj dôkazné bremeno, pokiaľ ide o určité skutočnosti, leží na tej strane sporu, ktorá z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; spravidla ide o toho účastníka, ktorý existenciu týchto skutočností tiež tvrdí (NS ČR sp. zn. 22 Cdo 2263/2005).

33. Z vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu veci vyvodil súd ten právny záver, že žaloba nebola podaná dôvodne a nie je jej možné vyhovieť, nakoľko žalobca neuniesol dôkazné bremeno svojich tvrdení a nepreukázal dôvodnosť svojho nároku.

34. Ako už bolo zdôvodnené vyššie, žalobca mal povinnosť v konaní preukázať nielen to, že došlo k porušeniu zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii, ale aj to, že v príčinnej súvislosti s tým došlo ku škode. To znamená, že žalobca musí v konaní tvrdiť a preukazovať, že došlo k nesprávnemu zaznamenávaniu odberu zemného plynu a že takýmto spôsobom meraný alebo nameraný odber zemného plynu, bol vykonaný odberateľom, čím vznikla žalobcovi škoda. Z ustanovenia § 82 ods. 2 zákona o energetike súdu vyplýva, že odberateľovi vznikne povinnosť uhradiť dodávateľovi skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla. Teda základným predpokladom vzniku nároku je existencia skutočne vzniknutej škody. Právna teória a súdna prax za skutočnú škodu považuje majetkovú ujmu vyjadriteľnú v peniazoch, ktorá spočíva v zmenšení existujúceho majetku poškodeného v dobe, keď došlo k škodnej udalosti. Ide o majetkové hodnoty, ktoré treba vynaložiť na to, aby bola vec uvedená do predošlého stavu, resp. aby sa v peniazoch vyvážili dôsledky vyplývajúce z toho, že navrátenie do predošlého stavu nebolo dobre možné alebo účelné. Súd preto zastáva názor, že vyššie citované ustanovenia zákona nezbavujú žalobcu povinnosti preukázať, že mu vznikla skutočná škoda. Okrem zásahu do ochrannnej plomby by tak bolo potrebné zisťovať, či meradlo skutočne vykazuje odchýlku oproti norme a či je pozmenené, doplnené prostriedkami na ovplyvňovanie meradla alebo inak obidené. Bez týchto doplňujúcich zisťovaní nemôže žalobca dospieť automaticky k záveru, že v danej veci nie je možné ustáliť výšku škody na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, ktorými by mohlo byť aj meranie vykázané určeným meradlom. Samotné porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii ešte neznamená aj nemožnosť vyčíslenia skutočne vzniknutej škody.

35. Žalobca si v tomto konaní od žalovaného uplatňoval náhradu škody za neoprávnený odber zemného plynu vo výške 1.749,69 eur spolu s príslušenstvom, pričom svoj nárok odvodil od zistenia, že na meradle žalovaného bolo poškodené zabezpečenie proti neoprávnenému odberu. Žalobca v danom prípade poukazoval na objektívnu zodpovednosť žalovaného v zmysle § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike, kedy podľa jeho názoru, na vznik nároku na náhradu škody postačuje skutočnosť, že zabezpečovacie zariadenie bolo poškodené. Ako už raz bolo vyššie uvedené, súd sa s takouto argumentáciou žalobcu nestotožnil, a to aj s prihliadnutím na názor k danej otázke vyslovený Ústavným súdom SR v jeho náleze sp. zn. III ÚS 114/2020 zo dňa 9.3.2021. Súd nemal v konaní preukázané základné predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu, a to porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii vykonanej odberateľom plynu, v dôsledku ktorého poškodenia došlo k nesprávnemu zaznamenávaniu odberu plynu, čím vznikla prevádzkovateľovi distribučnej siete škoda v určitej konkrétne vyjadrenej výške. Teda, súd nemal preukázané, že by žalobcovi vznikla škoda, ktorú by mal povinnosť nahradiť žalovaný. Žalobca v konaní preukázal iba tú skutočnosť, že do plomby plynomera bolo zasiahnuté a táto bola mechanicky poškodená, pričom plynomer žalovaného, čo vyplýva aj z fotiek doložených žalobcom, sa nachádza na verejne prístupnom mieste, na plote žalovaného a smerom do ulice. Žalobca súdu nijakým spôsobom nepreukázal, že za zásah zodpovedá v celom rozsahu len žalovaný, rovnako tak nepreukázal skutočný vznik škody a taktiež súdu nevyčíslił škodu v jej reálnej výške, keď škodu vyčíslił len v jej predpokladanej výške výrazne prevyšujúcej priemerné odbery žalovaného, vychádzajúc z jeho maximálneho možného odberu. Všetky tieto skutočnosti boli pritom medzi stranami sporné, keď žalovaný popieral tak poškodenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii, ako aj to, že by dôsledkom porušenia plomby skonštatovaného žalobcom malo byť nesprávne zaznamenávanie odberu plynu, z ktorého by mal úžitok práve odberateľ a čím by žalobcovi vznikla škoda, a v neposlednom rade výrazne

popieral aj výšku škody požadovanú žalobcom, keď takto vyčíslená hodnota neoprávnene odobratého plynu, podľa žalovaného vysoko prevyšuje jeho priemernú spotrebu plynu nielen v období pred zistením poškodenia zabezpečenia, ale aj v období po tomto zistení, teda po výmene plynomeru. Žalobca ani napriek tomu, že tieto skutočnosti, rozhodujúce pre úspešnosť jeho žaloby, boli žalovaným sporované, v konaní žiadne ďalšie dôkazy neoznačil, a to aj napriek riadnemu poučeniu zo strany súdu.

36. Súd po vykonanom dokazovaní, po zhodnotení dôkazov jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti dospel k záveru, že žalobca nepreukázal v konaní riadnym spôsobom ním tvrdené skutočnosti, keď žalobca hodnoverne nepreukázal existenciu škody, výšku takejto škody a ani porušenie povinnosti zo strany žalovaného. Žaloba nebola podaná dôvodne a súd ju preto v celom rozsahu zamietol. Žalobca v spore neunesol dôkazné bremeno, nepreukázal ani jedno zo svojich tvrdení uvedených v žalobe, pre ktoré mu mal vzniknúť nárok na žalovanú sumu.

37. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

38. Podľa § 255 ods. 1 a 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

39. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

40. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

41. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, keď žalobcovi bola zamietnutá žaloba v celom jej rozsahu, z čoho vyplýva hrubý úspech žalobcu 0 % a hrubý úspech žalovaného 100 %, a teda konečný čistý úspech žalovaného je 100 % (100 % - 0 %). To v konečnom dôsledku znamená nárok žalovaného voči žalobcovi na náhradu účelne vynaložených trov celého konania v rozsahu 100 % trov konania, o čom súd rozhodol vo výroku II. rozsudku, keď súd nezistil žiadne dôvody pre aplikáciu postupu podľa § 257 CSP a v konaní takýto dôvod tvrdený ani nebol. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté v zmysle § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Podanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do

uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné súdne rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (zák. č. 233/1995 Z.z.).